

Adroddiad i'r: Cabinet

Dyddiad y Cyfarfod: 12 Rhagfyr 2017

Aelod/Swyddog Arweiniol: Aelod Arweiniol Lles ac Annibyniaeth / Pennaeth
Gwasanaethau Cymorth Cymunedol

Awdur yr Adroddiad: Liana Duffy, Swyddog Comisiynu a Thendro Atal
Digartrefedd

Teitl: Strategaeth Digartrefedd Sir Ddinbych 2017 - 2021

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

Strategaeth Digartrefedd Sir Ddinbych 2017-21 (y Strategaeth – Atodiad 1) – sy'n amlinellu cynlluniau a chamau gweithredu'r Tîm Atal Digartrefedd (a'n partneriaid) ar gyfer mynd i'r afael â digartrefedd a'i achosion.

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

I'r Cabinet gymeradwyo'r Strategaeth cyn ei chyflwyno i'r Pwyllgor Cydweithredol Rhanbarth ym mis Ionawr 2018, a'i weithredu hyd at 2121.

3. Beth yw'r Argymhellion?

I'r Cabinet gymeradwyo'r Strategaeth Ddigartrefedd cyn ei chyflwyno i'r Pwyllgor Cydweithredol Rhanbarth ym mis Ionawr 2018, a'i gweithredu hyd at 2121.

4. Manylion yr adroddiad

4.1

Ar hyn o bryd, mae'r Tîm Atal Digartrefedd yn Sir Ddinbych (sy'n cynnwys Cefnogi Pobl a digartrefedd statudol, a arferai gael ei alw'n Datrysiadau Tai) wrthi'n datblygu ei Strategaeth Digartrefedd 4 blynedd (Atodiad 1).

4.2

Mae Cefnogi Pobl yn Rhaglen gan Lywodraeth Cymru sy'n ariannu cefnogaeth ar gyfer amrediad eang o brosiectau i bobl 16 + sy'n ddigartref neu mewn perygl o fod yn ddigartref. Y nod yw atal digartrefedd lle bynnag y bo hynny'n bosibl, gweithio gyda'r gymuned a'n partneriaid i nodi a mynd i'r afael â'i achosion, a grymuso pobl i fyw mor annibynnol ag sy'n bosibl. Digartrefedd statudol yw'r ymateb cyfreithiol pan fo rhywun yn ddigartref neu dan fygythiad o ddigartrefedd, sy'n cynnwys cefnogaeth i atal a datrys digartrefedd a darparu llety dros dro pan fo hynny'n briodol.

4.3

Mae Deddf Tai (Cymru) 2014 yn ei gwneud yn ofynnol i bob Awdurdod Lleol gynnal adolygiad o ddigartrefedd yn eu hardal ac yna datblygu Strategaeth Digartrefedd yn seiliedig ar ganfyddiadau'r adolygiad. Dyma Strategaeth Digartrefedd gyntaf Sir Ddinbych, sy'n rhoi manylion ein 6 blaenoriaeth strategol ar gyfer y 4 blynedd nesaf i fynd i'r afael â digartrefedd yn Sir Ddinbych ac, yn y pen draw, cael gwared arno'n gyfan gwbl – gydag ymrwymiad cadarn i ymyrryd yn gynnar ac atal.

- 4.4 Dyma'r 6 Blaenoriaeth Strategol a nodir yn y Strategaeth Digartrefedd:
- Datblygu Gwasanaeth Atal Digartrefedd Cyfannol
  - Atal digartrefedd yn erbyn y prif achosion.
  - Lleihau'r defnydd o lety dros dro, a cheisio rhoi diwedd ar ddefnyddio llety Gwely a Brecwast.
  - Gwella mynediad at lety
  - Datblygu ymagwedd integredig ar gyfer pobl ddigartref gydag anghenion cymhleth
  - Atal pobl ifanc rhag mynd yn ddigartref

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

Bydd y cynigion arfaethedig yn y Strategaeth yn cyfrannu at gefnogi Cynllun Corfforaethol Sir Ddinbych 2017-22 yn y meysydd canlynol:-

- Mae pawb yn cael eu cefnogi i fyw mewn cartrefi sy'n bodloni eu hanghenion
- Mae'r Cyngor yn gweithio gyda phobl a chymunedau i gynyddu annibyniaeth a chadernid
- Mae pobl iau eisiau byw a gweithio yma, ac mae ganddynt y sgiliau i wneud hynny

6. Faint fydd yn ei gostio a sut fydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

Bydd gan gamau gweithredu gofynnol y Strategaeth 4 blynedd oblygiadau sylweddol ar gyfer y gyllideb ddigartrefedd statudol a'r Grant Cefnogi Pobl - y mae'r olaf o'r rhain wedi'i glustnodi gan Lywodraeth Cymru, ac y mae'r cyntaf yn dod o'r gyllideb Gwasanaethau Cymorth Cymunedol ganolog. Fel gydag unrhyw strategaeth o'r fath, bydd angen buddsoddiad adnoddau sylweddol. Bydd hyn yn cael ei reoli o fewn y cyllidebau presennol sydd wedi'u dyrannu; ond bydd gofyn hefyd i'r Tîm Atal Digartrefedd weithio a buddsoddi ar y cyd â phartneriaid mewnol ac allanol. Bydd unrhyw gynlluniau o'r fath yn cael eu datblygu a'u rheoli trwy'r sianelau perthnasol, gan gynnwys y Grŵp Cynllunio Atal Digartrefedd. Mae hefyd yn hanfodol i ni gael cefnogaeth ar bob lefel, gan gynnwys yn gorfforaethol.

7. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o'r Effaith ar Les?

Cynhaliwyd Asesiad o'r Effaith ar Les ar gyfer y Strategaeth Digartrefedd ddrafft ar 28/03/2017, ar y cyd ag is-grŵp y Grŵp Llywio Atal Digartrefedd. Sgoriodd y Strategaeth 21 allan o 24 o ran ei gynaliadwyedd, a chasglwyd ei fod yn cael effaith gadarnhaol ar bob un o'r 7 Nod Lles (gyda strategaethau clir wedi'u nodi i fynd i'r afael ag unrhyw ganlyniadau negyddol anfwriadol posibl). Mae'r Strategaeth yn cydnabod yn glir nad materion brics a mortar yn unig sy'n bwysig mewn perthynas â thai, a bod llety a chefnogaeth o safon yn cyfrannu at wella iechyd, lles ac ansawdd bywyd. Adolygwyd yr Asesiad ar ôl i gyfnod ymgynghori ffurfiol y Strategaeth (13/07/2017 - 10/08/2017) ddod i ben, ac nid oedd angen gwneud unrhyw newidiadau – gweler Atodiad 1(a).

8. Pa ymgynghoriadau a gynhaliwyd gydag Archwilio ac eraill?

- 8.1 Mae'r Strategaeth wedi'i seilio ar ganfyddiadau Adolygiad Digartrefedd 2016, a lywiwyd gan ymgynghoriad sylweddol. Yna, fe'i datblygwyd yn bennaf gan y Grŵp

Llywio Atal Digartrefedd amlasiantaeth, gyda mewnbwn ychwanegol gan y Grŵp Cynllunio Atal Digartrefedd (sef Cefnogi Pobl yn flaenorol). Mae hefyd wedi bod trwy gyfnod ymgynghori ffurfiol (13/07/2017 - 10/08/2017), pan geisiwyd adborth dinasyddion, darparwyr gwasanaethau a'n partneriaid eraill. Ymgynghorwyd ar y Cynllun hefyd yn y Diwrnod Atal Digartrefedd Blynyddol ym mis Awst, a fynychwyd gan nifer o ddinasyddion a budd-ddeiliaid eraill.

- 8.2 Cafodd y Strategaeth (ynghyd â'r Cynllun Comisiynu Blynyddol Atal Digartrefedd) ei gyflwyno i'r Pwyllgor Archwilio Partneriaethau ar 2 Tachwedd. Roedd yr aelodau o'r farn y gellid darparu'r Strategaeth a'i bod yn gynaliadwy yn yr hirdymor, yn amodol ar argaeledd cyllid. Gofynnodd yr Aelodau am gyfeiriad mwy clir yn y Strategaeth at y meini prawf cysylltiad lleol, a oedd wedi ei gynnwys (t.5 a t.11). Canmolodd yr Aelodau'r Tîm Atal Digartrefedd am eu gwaith ar y Strategaeth, gan bwysleisio pwysigrwydd addysgu pobl am faterion ariannol i atal digartrefedd. Cytunwyd y dylid cyflwyno adroddiad cynnydd ar weithredu'r Strategaeth i'r Pwyllgor yn ei gyfarfod ym mis Mai 2018. Argymhelliad y pwyllgor archwilio i'r Cabinet oedd bod Strategaeth Ddigartrefedd Sir Ddinbych 2017/21 yn cael ei chymeradwyo a'i mabwysiadu.

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

Bydd y goblygiadau o ran cost yn dod yn fwy eglur wrth i'r ddau gynllun ddatblygu. Er y credir bod lefelau cyllido'r grant Cefnogi Pobl yn sefydlog ar y cyfan yn y tymor byr, gallai newidiadau i bolisi neu ddsbarthiad gael effaith yn y dyfodol. Dull cyffredinol y cyngor yw pasio gostyngiadau mewn arian grant ymlaen i'r maes gwasanaeth a ddarperir.

10. Pa risgiau sydd yna ac oes yna unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

Er gwaethaf cyhoeddiadau cyllideb diweddar gan Lywodraeth Cymru yn nodi na fydd y Grant Cefnogi Pobl yn cael ei leihau ar lefel genedlaethol, gallai Llywodraeth Cymru barhau o hyd gyda fformiwla ailddosbarthu'r Grant CP. Byddai hyn yn golygu gostyngiad yn y grant i Sir Ddinbych. Mae Sir Ddinbych wrthi'n cynllunio'n barhaus i liniaru unrhyw ostyngiad yn y grant yn y dyfodol, er mwyn sicrhau bod y cynllun yn parhau'n ariannol hyfyw ac o fewn yr adnoddau sydd ar gael.

11. Pŵer i wneud y Penderfyniad

Mae penderfynu ar gynnwys unrhyw gynllun, strategaeth neu ddogfen bolisi arall yn gofyn am gymeradwyaeth Aelod Arweiniol y Cabinet, yn unol ag Offeryn Statudol 2001 Rhif 2291 (W,179) Rheoliad 4 (3) (c) + (d)

Mae Adran 7.4 Cyfansoddiad y Cyngor yn amlinellu pwerau'r Pwyllgor Archwilio o ran datblygu ac adolygu polisi.

Swyddog Cyswllt:

Swyddog Comisiynu a Thendro

Tîm Atal Digartrefedd

Rhif ffôn: 01824 712304